

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 940/2024
10.04.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Костић, адвокат из ..., против туженог Геронтолошког центра „Сомбор“, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2779/23 од 29.11.2023. године, у седници одржаној 10.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2779/23 од 29.11.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 575/21 од 31.08.2023. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиље усваја. Ставом другим изреке тужени је обавезан да тужиљи исплати на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора укупан износ од 198.475,59 динара са припадајућом законском затезном каматом за период од маја 2018. године до априла 2021. године, која доспева на начин наведен у том ству изреке. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 97.277,17 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, тужиља је ослобођена плаћања судске таксе на тужбу и на пресуду у овој правној стври.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 2779/23 од 29.11.2023. године, преиначио пресуду Основног суда у Сомбору П1 575/21 од 31.08.2023. године тако што је одбио тужбени захтев тужиље да се тужени обавезе да јој на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора исплати укупан износ од 198.475,59 динара за период од маја 2018. године до априла 2021. године, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у изреци пресуде, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 97.277,17 динара, са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужила је изјавила благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11..18/20), и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности а наводима ревизија тужиле не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачка 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је запослена код тужене на радном месту ... са пуним радним временом. У спорном периоду од 01.05.2018. године до 30.04.2021. године имала је утврђен коефицијент за обрачун плате од 7,40 до априла 2019. године а након тога 6,45. У обрачунским листама за исплату зараде у спорном периоду, тужени није посебно исказивао накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Тужени је тужиле обрачунавао плату тако што је коефицијент радног места множио основицом за дати месец те како је тако обрачуната основна плата, у сваком месецу спорног периода била нижа од минималне зараде, плата је коригована до висине минималне зараде. Висина предметних накнада утврђена је на основу најпобољнијег критеријума из тренутно важећих појединачних колективних уговора у Републици Србији којом је дефинисано да запосленом припада наканда за исхрану у току рада у висини од 250,00 динара, бруто на дневном нивоу (175,25 динара нето) и накнада за регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 1/12 минималне зараде на месечном нивоу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио и тужену обавезао да исплати предметне накнаде са припадајућом каматом, јер је закључио да из чињенице да је тужиле, у спорном периоду, плата исплаћивана у висини минималне зараде, произлази да право на накнаду предметних трошкова који јој припадају по закону о платама о државним органима и јавним службама, није реализовано, те да тужила по том основу, у недостатку конкретне регулативе може да потражује накнаду у нето износу према параметрима из упоредно важећих колективних уговора у Републици Србији, у спорном периоду, који су важили у јавним предузећима.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиле одбио применом одредбе члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01...113/17), којом је прописано да накнада на име регреса и исхране у току рада је урачуната у коефицијент радног места, па како је тужила запослена у јавној служби, следи да су одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду (члан 118.), што значи да тужила предметне накнаде остварује кроз обрачун и исплату плате услед чега нема основа (упућујућих норми) да се примењују

најповољнији критеријуми односно параметри из тренутно важећих колективних уговора у Републици Србији.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Закон о раду у одредби члана 105. став 3. прописује да се под зарадом сматрају сва примања из радног односа осим примања из члана 14, 42. став 3. тачка 4. и 5, члана 118. став 1. тачка 1 – 4., члана 119, члана 120. тачка 1. и члана 158. тог закона. Према одредби члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора, а висина трошкова из става 1. тачка 5. тог члана закона мора бити изражена у новцу (став 2.).

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/2001, прописује начин усређивања плата, додатака, накнада и осталих примања, поред осталог и за запослене у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Плату запослених у јавним службама одређује основна плата коју чини производ основнице за обрачун плате (коју утврђује Влада) и коефицијената (утврђених актом Владе), додатака на плату прописаних тим законом, минули рад, прековремени рад, теренски додатак, рад ноћу и на дан државних и верских празника) и обавезе које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање. Према одредби члана 4. став 1. тог закона коефицијент плате изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а према ставу 2. коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Правилник о садржају обрачуна зараде односно накнаде зараде („Службени гласник РС“ бр. 90/14 и 44/18), прописује да обрачун зараде односно накнаде зараде поред осталог садржи податке потребне за обрачун зараде, односно накнаде зараде, као и доприносе за обавезно социјално осигурање и порезе у складу са законом. Поред осталог, Правилник садржи износ накнаде трошкова који имају карактер зараде (топли оброк, регрес и слично) у одредби члана 3. став 1. тачка 8. На основу члана 31. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“ бр. 38/2019, 55/2020), а према одредби члана 48. тог општег акта запослени може да оствари право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора од 2020. године, ако се за такву врсту накнаде стекну услови о буџету Републике Србије, тако што висину тих накнада утврђује Влада.

Дакле, регулатива обрачуна и исплате плата у јавним службама у складу са нормама посебног закона, није истоветна регулативи обрачуна и исплате зарада према правилима која се примењују у општем радно-правном режиму, јер појам зараде у одређеним радним срединама и плате нема јединствено значење, што се директно одржава на различитост услова, начина и обима права на накнаду предметних трошкова. Обрачуном плате запосленима у јавним службама, применом посебних закона и општих аката, запослени на одређеним радним местима са најнижим

коэффицијентом, примају плату у нижем износу од минималне зараде и у тој ситуацији вршена исплата плате до висине вредности минималне зараде. Међутим, исплатом плате запосленима у јавним службама у висини вредности минималне зараде, не активирају се правила општег радно-правног статуса према коме запослени, који у складу са Законом о раду, остварује право на исплату минималне зараде има право на увећану зараду и накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у смислу одредбе члана 108. и 118. Закона о раду. Горе наведени посебни прописи не предвиђају право на накнаду за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора посебном нормом, јер су ове накнаде обухваћене и садржане у коэффицијенту за обрачун плате (члан 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама), што значи да се иста остварују кроз обрачун и исплату плата, услед чега нема ни основа (упућујућих норми) да се примењују параметри из колективних уговора за запослене у јавним предузећима, односно Општег колективног уговора. Стога, према садржају наведених посебних закона, нема правне празнине по питању права на исплату накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, због чега нема ни услова за супсидијерну примену Закона о раду (члан 2. Закона о раду), што значи да је тужбени захтев тужиље неоснован.

На основу Закључка усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 05.07.2022. године, запослени којима се плате исплаћују у висини вредности минималне зараде у јавним службама, као корисницима буџетских средстава, остварују право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора по основу рада, применом коэффицијента за обрачун и исплату плата, у ком је садржан додатак на име тих накнада и саставни је део коэффицијента за сваког запосленог. Због тога се наводима ревизије тужиље неосновано побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. Закона парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић